

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF OP HET TERREIN TUSSEN DE ANTWERPSEBAAN EN DE KRUISWEG

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 415

Rapport opgemaakt door: Sebastiaan Goovaerts

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Oktober 2017

Dossiernr. 21466.R.01

Projectcode: 21710 (intern)
2017J340 (OE)

Aartselaar

DEEL 3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de geplande infrastructuurwerken op het terrein tussen de Antwerpsebaan en de Kruisweg te Antwerpen. Tijdens de werken zal een geheel van vijf magazijnen gebouwd worden. Met de aanleg van deze infrastructuur zullen graafwerken gepaard gaan voor de aanleg van funderingen waarbij het (archeologische) bodemarchief verstoord zal worden.

Deze ingreep in de bodem kadert in een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. Het onderzoeksgebied ligt niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt en niet volledig binnen bestaande gabarit lijninfrastructuur. Het onderzoeksgebied bevindt zich niet in een beschermde archeologische site en niet in een vastgestelde archeologische zone. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft (138.799,10m²) de 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem de 1.000m² overschrijdt, moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het onderzoeksgebied is gelegen in een bedrijventerrein binnen een verstedelijkte en geïndustrialiseerde omgeving met in het verleden een landelijk karakter en lage densiteit aan bebouwing.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Het gevoerde bureauonderzoek is naar onze mening volledig als archeologisch vooronderzoek bij aanvraag voor het oprichten van vijf magazijnen te Antwerpen (2040). Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied menen wij te kunnen besluiten dat het archeologisch potentieel zeer laag is en dat de impact van de geplande werkzaamheden op het archeologisch bodemarchief zeer weinig tot onbestaande is.

Dit baseren we op:

1. Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (hfd. 3 en 4) blijkt dat het onderzoeksgebied gelegen is in voormalig poldergebied op de rechteroever van de Schelde. De vroegere natuurlijke natte, kleigronden moesten met de uitbreiding van de Antwerpse haven plaatsmaken voor havendokken en opgehoogde terreinen. De omgeving van het onderzoeksgebied werd in de tweede helft van de 20ste eeuw opgehoogd met minimum 2 à 4m aangevoerde grond, waarna het bebouwd werd in het kader van de bloei en groei van de haven. Archeologische waarden zijn zeer schaars in de omgeving van het studiegebied. Twee van de drie waarden zijn cartografische indicaties afgeleid van de Ferriskaart uit 1771. De derde waarde is een fotografische indicatie afgeleid van 20ste -eeuwse luchtfoto's.
2. Uit een analyse van het huidige landschap blijkt dat het onderzoeksgebied en zijn omgeving in de tweede helft van de 20ste eeuw een grondige metamorfose heeft ondergaan. Het oorspronkelijke polderlandschap werd er omgevormd tot havendokken (Kanaaldok B2 en Delwaiedok) met aangrenzend opgehoogde terreinen. Het oorspronkelijke bodemarchief kan bewaard zijn onder dit ophogingspakket. De impact van de geplande werken op eventueel aanwezige archeologische resten wordt echter zeer laag ingeschat aangezien hoofdzakelijk gewerkt zal worden in een ophogingspakket met een dikte van minimum ca. 2-4 m. Dit houdt in dat er geen archeologisch interessant lagen verstoord zullen worden. Enkel de funderingspalen bereiken een diepte tussen de 10 en 14m onder het maaiveld. Hun beperkte diameter en ruime spreiding zorgen er echter voor dat het gaat om niet-significante, lokale verstoringen.
3. De werken voorzien in het oprichten van vijf magazijnen. Alle noodzakelijke bodemingrepen zullen plaatsvinden in een zone die in het verleden werd opgehoogd. Verder wordt de bodemingreep geminimaliseerd door het gebruik van funderingspalen waardoor de kenniswinst zeer beperkt tot onbestaand is. Deze kans op kennisvermeerdering wordt nog beperkt door het lage archeologische potentieel van de omgeving. De wetenschappelijke meerwaarde van het onderzoeksgebied wordt dan ook zeer laag ingeschat.

Uit 1, 2 en 3 kan geconcludeerd worden dat de verwachting om archeologische resten aan te treffen ter hoogte van het onderzoeksgebied zeer laag is omwille van het lage archeologische potentieel van de regio en de eerdere ophoging van het terrein. Eventuele archeologisch interessante lagen bevinden zich onder een ophopingslaag van minstens 2-4 meter dik. Ze zijn dan ook volledig afgedekt en zullen slechts een beperkte impact ondervinden van de bouw van drie aaneengesloten magazijnen aangezien gebruik gemaakt zal worden van funderingspalen.

Bovengenoemde argumenten en een kosten-baten afweging pleiten daarom voor het **afzien van verder onderzoek** ter hoogte van het perceel en een **vrijgave van het terrein**. Mede omdat de kans op wetenschappelijke meerwaarde aangaande het mogelijke aanwezige archeologisch erfgoed als zeer gering wordt geacht. Aldus is de verwachting tot mogelijke kennisvermeerdering aangaande de erfgoedwaarde van deze zone dan ook zeer gering tot nihil te noemen. Bijgevolg dient ook geen verder programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks de vrijgave van het onderzoeksgebied willen we onder aandacht brengen dat er voor archeologische vondsten een **meldingsplicht** geldt.